

**ДРОГОВИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з науково-педагогічної роботи
Володимир ШАРАН

Підпис

20 квітня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мовотворчість Ліни Костенко

Статус дисципліни вибіркова із загальноуніверситетського блоку
Кафедра українська мова
Мова навчання українська
Дані про вивчення дисципліни

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни: год /кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
		Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
		Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	90/3	30	16		14		60		+	
Заочна	90/3	8	4		4		82		+	

Розробник: М.С. Стечик - Марія СТЕЧИК кандидат філологічних наук, доцент

Схвалено на засіданні кафедри української мови
Протокол № 2 від 11 лютого 2021 р.
Завідувач кафедри П.М. Мацьків Петро МАЦЬКІВ

Схвалено на засіданні науково-методичної ради філологічного факультету
Протокол № 2 від 26 лютого 2021 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету
Протокол № 4 від 20 квітня 2021 р.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – через поєднання двох різних проєкцій, наукової та біографічної (долі письменника та його текстів), подати комплексну різноаспектну інтерпретацію художнього доробку Ліни Костенко – видатної мисткині сучасності, поетки світового рівня, чия довершена й у багатьох моментах еталонна творчість глибоко закорінена в історичне й культурне минуле України та світу, рівно ж акумулює найзлободенніші проблеми й виклики нашої доби, привертає увагу суспільства до знакових морально-духовних цінностей, без яких немислимий процес особистісного та національного самоствердження.

Навчальна дисципліна сприяє формуванню у студентів низки компетентностей, зокрема:

- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- навички гармонійної міжособистісної взаємодії.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- непересічність та символізм постаті Ліни Костенко в сучасному літературному процесі;
- знакові біографічно-творчі віхи, життєпис Ліни Костенко, явлений у Слові; драматичні віражі долі мисткині;
- ідейно-художню еволюцію письменниці (від першої поетичної збірки «Проміння землі до «Мадонни Перехресть»);
- основну світоглядну публіцистику та прозу, що головно постає як спротив абсурдові;
- загальну тематику та проблематику творчості (пам'ять і час, рідна культура, збереження рідної мови, краса світу та її філософське осмислення, українська та світова історія, вічні істини буття, духовне осягнення світового безміру («купання в річці Геракліта»);
- особливості конструювання художнього світу мисткині головно крізь призму національної ідеї (наскрізний мотив відродження та самоствердження України в очах цивілізованого світу живить усе духовне єство творчості);
- загальні засади інтерпретації – діалектичну єдність змістоформи як іманентної текстової субстанції (форма не має сенсу без змісту, зміст не може існувати поза певною формою);
- специфіку мовної організацію поезії (одиниці віршового мовлення: мелодика, ритм, метрика, рима, рядок, строфа, поетичний звукопис, їхні експресивні функції), інтерпретувати одиниці поетичного синтаксису і ритмо-інтонаційної структури віршового тексту.

Уміти:

- розглядати творчість Ліни Костенко на широкому духовно-культурному та суспільно-історичному тлі;
- досліджувати художні тексти Ліни Костенко як відображення ідейно-культурної ситуації і як конкретно-мовленнєве втілення авторського задуму;
- пояснювати рідковживану лексику, коментувати поетичний іменник;

- констатувати сильні текстові позиції та інтерпретувати їх; визначати художні доміанти авторського мовомислення;–
- визначати специфічні риси запропонованих для інтерпретації художніх текстів, засоби й прийоми образного вираження;
- проводити спостереження над комбінаціями мовних елементів різних рівнів (ярусів) і загальною тональністю тексту;
- цитувати фрагменти художніх текстів, що майстерно змодельовані та афористично загострені;
- осмислювати мовотворчість Ліни Костенко в контексті української літератури другої половини XX – початку XXI ст.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

А (90–100) – оцінка «відмінно» – «5»: отримує студент, який добре знає художній доробок Ліни Костенко, може намалювати її творчий портрет на тлі національної і світової духовності та культури, окреслює основні теми й мотиви та може визначити роль і місце мисткині в сучасному літературному процесі; вільно веде мову про світоглядно-етичні засади творчості; визначає знакові образи та доміантні риси мовомислення, орієнтується в основних засадах інтерпретації художнього тексту; знає основні текстові категорії та підходи до класифікації текстоутворювальних чинників; розуміє специфіку організації поетичного, прозового та публіцистичного дискурсу поетки; здатний проаналізувати художній та публіцистичний текст Ліни Костенко на різних рівнях, визначити комплекс мовних засобів (образно-лексичних, фразеологічних, синтаксичних, морфологічних, фонетико-інтонаційних, графічних тощо), які репрезентують ідейно-концептуальний та естетичний зміст художнього твору; самостійно проводить цілісну лінгвостилістичну інтерпретацію тексту Ліни Костенко загалом (або його фрагмента) з урахуванням усіх необхідних компонентів; знає напам'ять тексти, вдало й коректно цитує фрагменти; виконав усі види навчальної роботи.

В (82 – 89) – оцінка «добре» – «4»: отримує студент, який добре орієнтується в художньому доробку Ліни Костенко, визначає основні теми й мотиви її творчості та роль і місце мисткині в сучасному літературному процесі; виокремлює важливі образи та доміантні риси мовомислення, загалом орієнтується в основних засадах інтерпретації художнього тексту; розуміє специфіку організації поетичного та прозового дискурсу мисткині; здатний проаналізувати запропоновані тексти Ліни Костенко на різних рівнях, визначити комплекс мовних засобів (образно-лексичних, фразеологічних, синтаксичних, морфологічних, фонетико-інтонаційних, графічних тощо), які репрезентують ідейно-концептуальний та естетичний зміст художнього твору; конструктивно використовуючи досвід дослідників Ліни Костенко, проводить цілісну лінгвостилістичну інтерпретацію тексту Ліни Костенко загалом (або його фрагмента) з урахуванням більшості необхідних компонентів; знає напам'ять декілька текстів, цитує фрагменти; виконав з незначними недоліками всі види навчальної роботи.

С (75 – 81) – оцінка «добре» – «4»: отримує студент, який знає художній доробок Ліни Костенко, визначає теми й мотиви її творчості, але схематично визначає роль і місце видатної мисткині в сучасному літературному процесі; не завжди може назвати важливі образи та доміантні риси мовомислення; дещо спрощено підходить до основних засад інтерпретації художнього тексту; може проаналізувати запропоновані тексти Ліни Костенко на окремих рівнях, визначити мовні засоби, які репрезентують ідейно-

концептуальний та естетичний зміст художнього твору; спираючись на досвід дослідників творчості Ліни Костенко, аналізує окремі тексти Ліни Костенко; цитує окремі фрагменти; виконав з недоліками всі види навчальної роботи.

D (67 – 74) – оцінка «задовільно» – «3»: отримує студент, який загалом знає художній доробок Ліни Костенко, але не може назвати основні збірки та їхню історію; йому складно визначити роль і місце видатної мисткині в сучасному літературному процесі; не завжди може назвати важливі образи; спрощено й схематично підходить до основних засад інтерпретації художнього тексту; може проаналізувати запропоновані тексти Ліни Костенко на окремих рівнях, але не завжди правильно визначає мовні засоби, які репрезентують ідейно-концептуальний та естетичний зміст художнього твору; поверхово аналізує окремі тексти Ліни Костенко; цитує окремі фрагменти.

E (60 – 66) – оцінка «задовільно» – «3»: отримує студент, який виявив слабкі знання життєпису й творчості Ліни Костенко, репродукує програмовий матеріал фрагментарно, недостатньо орієнтується в основних засадах інтерпретації; припускається суттєвих помилок у процесі лінгвістичної інтерпретації конкретних художніх текстів поетик; схематично й формально аналізує різні види художніх дискурсів (поетичний, прозовий, драматичний).

FX (35 – 59) – оцінка «незадовільно» – «2»: виставляється студентіві, який не опанував значної частини навчального матеріалу, погано орієнтується в біографії та творчості Ліни Костенко, не засвоїв основних теоретичних засад інтерпретації в процесі роботи над художнім текстом, не володіє методикою лінгвістичної інтерпретації різножанрових дискурсів Ліни Костенко на різних мовних рівнях; не виконав більшості видів навчальної роботи.

F (0 – 34) – оцінка «незадовільно» – «2»: виставляється студентіві, який не відвідав більшості аудиторних занять, відтак не володіє основними знаннями і вміннями, передбаченими навчальною програмою, не виконав навчальної роботи (відповіді на практичних заняттях, індивідуально-творче завдання з презентацією).

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- поточне оцінювання (відповіді на практичних заняттях, співбесіда)
- індивідуальне навчально-творче завдання з презентацією;
- залік.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вступ. Зміст, завдання і мета курсу. Методологічна стратегія як поєднання двох проєкцій – наукової (інтерпретаційної) та біографічної (імпровізаційний виклад життєпису, поєднаний із рефлексіями про письменницьку працю, його долю, філософію життя й спротиву, про тоталітаризм і про свободу як засадничий екзистенціал). Цілеспрямований вибір життєписних сюжетів, залучення авторських спогадів та рефлексій. Теоретична база костенкознавства, конспективний огляд праць І. Дзюби, В. Брюховецького, В. Панченка, В. Сасенко, П. Іванишина, Г. Кошарської, Г. Клочка, М. Ільницького, М. Гольберга, Л. Красної, Г. Жуковської, Д. Дроздовського, О. Пахльовської, Т. Салиги, Л. Тарнашинської та ін.

Тема 2. Творчий силует Ліни Костенко «у золотому вікні національної і світової духовності». Життєпис Ліни Костенко крізь оптику творчості. Про шістдесяті роки,

держава. Роздуми над патологічними мутаціями свідомості. Антиукраїнські гуманітарні стратегії і незрілість громадянського суспільства. Неприсутність чи неадекватна присутність образу України у світі (або як подолати фатальну «окраденість»). Доповідь на П'ятому конгресі Міжнародної асоціації україністів 2002 року «Україна як жертва і чинник глобалізації катастроф», резонанс в інтелектуальних колах. Проблема переродження нації: економічна, фізична та моральна занедбаність, дискримінованість мови. Проблема української кризи третього тисячоліття. Виступи на презентаціях. Публікації в газеті «День» («Равненіє на трибуну!», «Ніч державності»).

Тема 9. Художній афористикон Ліни Костенко. Механізми поетичного фразотворення та типологія естетично значущих смислових єдностей (сентенції, максими, гноми, парадокси, хіазми), афоризми в аспекті формування надслівної художньої семантики та структури. Фразеотематичні поля: **поет і поезія, мова-слово, Україна – батьківщина – народ, любов; вічні філософські теми буття, Майдан.** Генетичні джерела афористики Ліни Костенко (трансформація та контамінація загальномовних фразем і паремій, алюзії, ремінісценції, літературні перегуки, влучні парафрази, переосмислення прецедентних висловлювань, пародії на різні аспекти суспільного життя, майстерно змодифіковані тропи та стилістичні фігури. Афористичність мовомислення Ліни Костенко як домінантна ідіостильова риса.

Тема 10. Знакові образи-символи **слово, мова** в художніх контекстах Ліни Костенко, що об'єднують синонімічні лексеми універсальних художніх образів, репрезентуючи поняття ідеальної сфери – мислення, сакральності, софійності (мудрості). Націєтвірна та націєзахисна природа словообразів **слово, мова** як найбільш органічних репрезентантів національного духу, матеріалізованої форми причетності до рідного народу та ментальних оберегів. Зближення **слова** з поетичною творчістю. Пошук сакрального, неповторного («потреба слова як молитви»), що постає як опозиція до псевдodemократичної біологізації людини, руйнування тонких структур душі: десакралізація слова інспірує тотальну деструкцію душі.

Тема 11. Фонетичні особливості поезій Ліни Костенко. Віртуозні звукові повтори (асонанс, алітерація, паронімічна атракція), що стали справжнім вибухом мовного чуття поетеси, дієвим засобом подолання нейтральності тексту, оновлення значення за допомогою фонетичних засобів мови як переконливе свідчення динаміки й експресії поетичної мови загалом. Основні типи звукових повторів (алітерація, асонанс, перемежування алітерації з асонансом тощо). Інтерпретація звукового символізму та паронімічних комплексів як унікальних явищ художнього мовлення. Паронімічна атракція як одна з визначальних характеристик мовостилу Ліни Костенко.

Тема 12. Зображення історичних подій та духовних цінностей українського народу в ліриці Ліни Костенко. Історіософська модель поетичного світу Ліни Костенко, смислове наповнення «архетипів Духу» в ліриці поетеси. Специфіка ліро-епічного моделювання історичного буття українського народу в історичних романах у віршах «Маруся Чурай» та «Берестечко». Легендаризовані постаті та події доби Хмельниччини в історичних романах у віршах Ліни Костенко з екстраполяцією на сьогодення. Проблематика зв'язку часів та хронотопу дороги. Історичний часопростір у поемах Ліни Костенко «Скіфська одісея» та «Дума про братів неазовських». Блискуча гіпотетична реконструкція праукраїнської дійсності крізь призму скіфської минувшини. Морально-етична переоцінка національної ментальності в драматичній поемі «Дума про братів неазовських».

Тема 13. Домінантні словообрази в системі авторського мовомислення. Образ-символ «музика» в поетичних текстах Ліни. Спостереження над конкретними текстами,

виокремлення тематичні групи : «музика», «пісня», «інструментальне звучання», «танець», «музичний термін», «музичне поняття», «імена композиторів, диригентів, виконавців». Етнокультурний потенціал словообразів «пісня», «дума», «бандура», «кобза», «струна», «кобзар». Наскрізна поетична асоціація «музика – природа» й особливості авторського творення яскравих візуально-акустичних синкретичних образів.

Тема 14. Образи світової та української культури в Ліни Костенко як особливі знаки глобального мистецького осягнення світу. Біблійні алюзії, мотиви, ремінісценції, натяки («Був Ірод і була Іродіда», «Ісус Христос розп'ятий був не раз», «Брейгель. Шлях на Голгофу», «Перш ніж півень запіє...», «Давидові псалми», «Цариця Савська» тощо). Діалог з митцями всіх часів і народів. Світові та українські образи, постаті, що винесені в назву і засвідчують повноту й синкретизм культурного буття світу і нації («Повернення Шевченка», «Біль єдиної зброї», «Незнятий кадр незіграної ролі», «Лідія Койдула на чужині», «Гілочка печалі на могилу Пастернака», «Учора в дощ зайшов до мене Блок», «Гюго в старому замку». Світові фольклорні та літературні імена, відомі персоналії як засоби порушення національних та загальнолюдських проблем – моральних, соціальних, політичних, техногенних, естетичних (Дон Кіхот, Берегиня, Купала, Івасик Телесик, Лорелей, графиня Розумовська, Іван Сулима, Сковорода, Джульєтта, Ланселот, Кармен). Поезія Ліни Костенко як дивовижний акт-одкровення у плані пізнання культури, усвідомлення її краси й цінності, розуміння того, що без духовних пріоритетів людина звиродніє, перестане бути людиною. Прямі й опосередковані згадки про всесвітньо відомих та національних митців, чийі імена не загубилися в океані часу й увійшли до золотой скарбниці людства.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Проект «Біографічно-творчий силует Ліни Костенко».
2. Спостереження над домінантними образами авторського мовомислення (**слово – мова, музика** або на вибір студента). Поезії Ліни Костенко у виконанні Ольги Богомолець та Лілії Кобільник.
3. Поетичний звукопис Ліни Костенко.
4. Образ України у творчості Ліни Костенко.
5. Афористикон Ліни Костенко. Систематизація афоризмів за фразеотематичними полями.
6. Оказіональні деривати в поезії Ліни Костенко.
7. Образно-художні та власне мовні засоби реконструкції української минувшини (на матеріалі історичного роману у віршах «Маруся Чурай» та поеми-балади «Скіфська одіссея».

ПЕРЕЛІК ТЕМ, ВИНЕСЕНИХ НА САМОСТІЙНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Публіцистика Ліни Костенко (лекції, статті, виступи, інтерв'ю).
2. Ліна Костенко і шістдесятники (дружба, творчі контакти, взаємини)
3. Прецедентні імена. Мовні знаки світової та вітчизняної культури в художніх текстах Ліни Костенко.
4. Ліна Костенко і Оксана Пахльовська.
5. Пам'ять і час у мовотворчості Ліни Костенко.
6. Чорнобильська зона і Чорнобильська тема Ліни Костенко.
7. Ліна Костенко: музика, живопис.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл балів між видами робіт:

Поточна успішність				Залік
Відповіді на практичних заняттях	Співбесіда	Індивідуальне навчально- творче завдання з презентацією	Сума	
30	30	40	100	+

Поточна успішність (max = **100**) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (**60 балів**), балів за індивідуальне навчально-творче завдання з презентацією (**40 балів**).

60 балів – це відповіді на практичних заняттях (**30 балів**), що обчислюється за формулою $X = \frac{A}{n} \times 6$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше двох), A/n – середня оцінка поточного контролю (якщо $n < 2$, то $x = 0$) та співбесіда (**30 балів**).

Індивідуальне навчально-творче завдання з презентацією (**40 балів**).

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в усній та письмовій формі (співбесіда, розв'язування, укладання та аналіз тестових завдань) з оцінюванням за стобальною шкалою.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Платформа **Zoom**, мультимедійне забезпечення, програми для створення презентацій.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Брюховецький В. Ліна Костенко. К. : Дніпро, 1990. 262 с.
2. Дзюба І. Є поети для епох. К. : Либідь, 2011. 208 с.
3. Дзюба І., «Гармонія крізь тугу дисонансів...» / Іван Дзюба, Ліна Костенко, Оксана Пахльовська. К. : Либідь, 2016. 584 с.
4. Жуковська Г. «Усе іде, але не все минає». Пам'ять і час у творчості Ліни Костенко : Монографія. К. : Книга, 2010. 188 с.
5. Іванишин П. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є. Маланюка, Л. Костенко. К. : Академвидав, 2008. 392 с.
6. Ключек Г. Д. Поезія Ліни Костенко: сучасна інтерпретація [Навч.-метод. посібник]. К. : Освіта, 1998. 238 с.
7. Кошарська Г. Творчість Ліни Костенко з погляду поезики експресивності. К. : Видавничий дім «КМ Academia», 1994. 165 с.
8. Краснова Л. Поезія Ліни Костенко. Посібник для вчителів. Дрогобич: Коло, 2001. 197 с.
9. Панченко В. Поезія Ліни Костенко. Кіровоград, 1997. 75 с.

10. Сасенко В. Поезія Ліни Костенко: традиція, контекст, художня своєрідність : монографія. Київ : Смолоскип, 2020. 640 с.

б) додаткова

1. Афоростикон роману Л. Костенко «Записки українського сумашедшого» / *Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії: Міжнародна науково-практична конференція*, Одеса, 23–24 вересня 2016 р. С. 37–41.
2. Дроздовський Д. Хвилі часу / *Ліна Костенко. Річка Геракліта : Поезії*. К. : Либідь, 2011. С. 280–321.
3. Пахльовська О. Невидимі причали. Від упорядника / *Ліна Костенко. Річка Геракліта : Поезії*. К. : Либідь, 2011. С. 5–13.
4. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних : Матеріали круглого столу / Ред.-упоряд. Т. В. Шаповаленко. Х. : Прапор, 2006. 164 с.
5. Український культурний іменник як фрагмент поетичного ономастикону Ліни Костенко / *Актуальні проблеми філології та перекладу: Збірник наукових праць*. Вип. 10.Т.3 (Р-Я). Хмельницький, 2016. С.94–102.
6. Стецик М.С. «...Я тільки у слові жила» (вербалізація концепту слово – мова в поетичній творчості Ліни Костенко) / *Рідне слово в етнокультурному вимірі. Матеріали Третьої Міжнародної науково-практичної конференції* / упоряд. М. Федурко, В. Котович, Г. Філь. – Дрогобич: Посвіт, 2011. С. 360–375.
7. Стецик М.С. «...Душа шукає слів, як молитов» (Сакральне на площинах художніх текстів Ліни Костенко) / *Парадигма Sakrum & profanum у літературі та культурі. Збірник наукових праць. Випуск 5*. Дрогобич, 2011. С. 24–32.
8. Стецик М.С., Баранська Л.Б. Біблійні образи на площинах художніх текстів Ліни Костенко / *Класична спадщина й сучасний літературний процес*. Дрогобич: Посвіт, 2012. С. 74–84.
9. Стецик М.С. «Коротко – як діагноз» (генетичні особливості афоризмів у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого») / *Молодь і ринок. Щомісячний науково-педагогічний журнал*. 2012. № 9. С. 104–108.
10. Стецик М. Афоростикон роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого» / *Актуальні питання філологічних наук: наукові дискусії: Міжнародна науково-практична конференція*. Одеса, 23–24 вересня 2016 р. С. 37–41.
11. Стецик М. Український культурний іменник як фрагмент поетичного ономастикону Ліни Костенко / *Актуальні проблеми філології та перекладу: Збірник наукових праць*. Вип. 10.Т.3 (Р-Я). Хмельницький, 2016. С.94–102.
12. Стецик М. «Глаголи вічного життя» в художній візії Ліни Костенко / *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції до 70-річчя від дня народження професора В.Г.Скотного «Актуальні проблеми філософії освіти: загально філософські, психолого-педагогічні та організаційні виміри»*. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2018 р. С. 171–179.
13. Тарнашинська Л. Художній час як категорія індивідуального «Я»: творчість Ліни Костенко / *Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (історико-літературний та поетикальний аспекти)*. К. : Смолоскип, 2010. 632 с. С. 25–58.

в) періодичні видання

1. Бойко О. Нев'янучий сад поезій Ліни Костенко / *Дивослово*. 2010. № 8. С. 16–20.
2. Бондаренко С. Молодий прозаїк Ліна Костенко / *Літературна Україна*. 2010. 23 грудня. С. 2–5.
3. Віняр Г. Нова лексика в романі Ліни Костенко *Записки українського самашедшого* текст / *Сучасні проблеми мовознавства: збірник наукових праць*. Ужгород : Говерла,

2011. Випуск 16. С. 354 – 356.
4. Гольберг М. «Душа тисячоліть себе шукає в слові» / *Жовтень*. 1988. № 8. С. 100 – 110.
5. Гордасевич Г. Під галактик очима карими : Штрихи до портрета Ліни Костенко / *Жовтень*. 1989. № 4. С. 110 – 118.
6. Дзюба І. Пишеться «Велика книга нашого народу» (До 80-річчя Ліни Костенко / *Сучасність*. 2010. № 4. С. 80 – 106.
7. Ермоленко С. «Мого народу гілочка тернова»: (Про поетичне слово Ліни Костенко) / *Культура слова*. 2000. Вип. 55/56. С. 3 – 13.
8. Ермоленко С. Висока естетика поетичного слова Ліни Костенко / *Культура слова*. Вип. 73. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. С. 6 – 15.
9. Загнітко А. «Душа тисячоліть шукає себе в слові»: 3 нотаток про граматичну стилістику (сучасна укр. поезія) / *Урок української*. 2000. № 2. С. 24.
10. Задорожна О. Історичний час у мовотворчості Ліни Костенко / *Культура слова*. Випуск 73. С. 39 – 42.
11. Іванишин П. Проза генія, або роман опору Ліни Костенко / *Дивослово*. – 2011. № 4. С. 57 – 60.
12. Краснова Л. Грані поетичної майстерності Ліни Костенко / *Слово і час*. 1995. № 7. С. 26 – 30.
13. Мардус (Степаненко) О. В «Саду нетанучих скульптур» Ліни Костенко. Українська література. 11 клас / *Українська мова й література в сучасній школі*. 2013. № 3. С. 54 – 57.
14. Слоньовська О. Біблійні образи й сюжети у творчості Ліни Костенко / *Українська література в загальноосвітній школі*. 2010. №4. С. 5 – 9.
15. Слоньовська О. Античні мотиви у ліриці Ліни Костенко / *Українська література*. 2011. №3. С. 31 – 37.
16. Таран О. «Мисляча інако» : Деякі особливості художнього мислення Ліни Костенко / *Українська мова та література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2004. № 2. С. 195 – 201.
17. Чекан О., Чекан Ю. «Що має безсмертний сенс...» Музикознавчі роздуми над поезією Ліни Костенко / *Collegium*. 1993. № 2. С. 79 – 91.
18. Яновська Л. Настав час не нидіти (про книжку Л. Костенко «Записки українського самашедшого») / *Урядовий кур'єр*. 2010. 21 грудня, № 239. С. 6.